

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi berház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató:
Dr. Lemberger Armin.

Előfizetési árak
Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre
2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Utóhangok az iparkiallításához.

(L.) Ha végig tekintünk a mai napon bezáruló iparkiallításán, büszke önértzet dagaszthatja keblünket, mert minden kérdés nélkül állíthatjuk, hogy az a várakozást fölmúlva, minden tekintetben fényesen sikerült. — Valóságos felfedező út számba megy ezen helyi ipartárlat, mert ha tudtuk is, hogy iparosaink szorgalmas, értelmes és szakavatott munkások, kik becsülettel állják meg helyüket minden versenyben, de azért oly tökéletes alakban, ily szép és versenyképes kivitelben még sem volt alkalmunk iparosaink produktumait együtt látni. — Közönségünknek bő alkalma nyílt tüzetesen megismerkedni a helyi ipar különböző termékeivel, tapasztalhatta, hogy éppenséggel nincs szüksége arra, miszerint legkényesebb igényeinek kielégítése végett is a szomszédba menjen vásárolni, láthatta, hogy iparunk megállja a sarat győzedelmesen, de azért, vajjon iparosaink közönségünkben már most állandó fogyasztó piacra tettek szert, azt kövte hisszük.

Hiszen valóságos arkádiai állapotok léteznének, ha minden ember becsületbeli kötelességének ismerné valamennyi szükségleteit a helyi piacon beszerezni; nem mondom, hogy az iparkiallítás e felfogáson nem javított, de hogy azt gyökeresen megváltoztatta volna, azt alig hihetjük el. — A közönség lelkesedése nagyon, de nagyon megbízhatatlan valami, ha folyton nem sarkalják, nem ösztönzik és nem tartják ébren, bizony csakhamar elhamvad és zá-

tonyra kerül. — De nem is tekintve, hogy ezen a nagyon kétes értékű alapon egy egész osztály existenciáját bizalommal felépíteni nem lehet, mert nálunk a honi és helyi iparpártolás még csak csecsemőkorát éli és közönségünket még hosszú időn át kell majd nagy kitartással és sok utánjárással a hazai ipar támogatására nevelni, a helyi iparpártolás különben is jóval szerényebb keretekben mozog, sokkal kisebb térre van korlátozva, semhogy sok-sok ember, sok-sok család tisztességes megélhetésének biztos feltételeül szolgálhatna.

Hiszen mindannyian megvagyunk győződve arról, hogy az ipar és kereskedelem kizárólag a helyi fogyasztó közönség jóvoltából magának kielégítő existenciáját nem teremthet, épp azért hangoztatjuk, hogy iparosaink igyekezzenek oly termékeket előállítani, melyek minden piacon kiállják a versenyt, melyek kivitelre képesek. Ha tehát a helyi piac egymagában nem elegendő arra nézve, hogy iparosainknak tisztességes megélhetést biztosítson, akkor önkénytelen is más eszközökről kell gondoskodnunk, amelyekkel az e téren mutatózó fogyasztókat és hiányt ezélszerűen és megfelelően kipótolhatjuk. — Más szavakkal: egyrészt helyes és észszerű vasúti összeköttetés útján új fogyasztási piacokat kell létesítenünk, a hol az iparosok áruikat könnyen és biztonságosan eladhatják, másrészt oly intézményeket kell életbe hívni, a melyek a vidék népességét hozzánk edesgetik.

Fájdalom, ezt a törekvést nélkülöznünk kellett abban a kimagasló mozzanatban, mely a helyi iparkiallítást a miniszterek

látogatása folytán valóságos eseménynyé magasztosította. — A helyi viszonyokat tartva ugyanis szem előtt, nálunk új fogyasztási piacokat másként mint a Dunának áthidalásával teremteni lehetetlen. — Már pedig ezt a sokat bolygatott kérdést oly gondosan kerülték, mint a belpoklos betegét és bizonyára jellemző, hogy még a képviselők is, kik magas vendégeink kíséretében megjelentek, a keserű pilulát csak a humor czukorporával behintve merték a banketten feltálni.

Új intézményeket, melyek állandó és megbízható vásárló közönséget biztosíthatnának helyi piacunknak, csak úgy lehetne létesíteni, ha visszaállítanák nehezen nélkülözött törvényeszkünk. — Ezáltal nemcsak egy égető igazságügyi szükségletet elégítenének ki, de gyökeresen segíthetnének dekadenciában levő iparunkon és kereskedelmünkön is, amennyiben a peres ügyei ellátása végett városunkba özönlő vidéki közönség itt eszközölné bevásárlásait, miáltal helyi piacunk egy új, folyton változó és egymást kiegészítő elemmel szaporodnék.

A miniszterek itteni látogatásuk alkalmával konstatalták, hogy nálunk baj van, azonban hogy miképp, mily úton és módon akarják ezen bajt orvosolni, arra nézve konkrét formában semmiféle javaslat sem szivárgott ki. Türelemmel és bizalommal fogunk tehát várni, míg a mi öránk is út és ha nincs is okunk a mult szomorú tapasztalatai révén optimistáknak lenni, azért viszont nem vagyunk egyelőre feljogosítva a kormány jóindulatában kételkedni. Maga azon tény, hogy bennünket magas látoga-

TÁRCZA.

Az ipar és a néprajz.

A „Bajai Hírlap“ eredeti tárczája.

Szóvá nem tehető igazság, hogy a nemzetek harcát az egyes hadakozó felek csak egységük kiválóságaival vértetben vívhatják meg sikerrel. Kétségtelen az is, hogy a reánk virradt harcát e harcában az ipar és a döntő csata feladata s épen azért nagy fontossága az a kapcsolat, mely czimül kerül e czikkeeske élére.

A bajai iparkiallítás hetében talán aktuális lesz róla néhány szóval megemlekezni egyik tudós ethnographusunk nyomán (Hermann Antal drnak, a kolozsvári egyetemen a néprajz tanárának a brassói „Nemzeti Szövetség“-ben tartott előadása), ki a haza s különösen az erdélyi részek néprajzával foglalkozik nemcsak tudományosan, hanem a nemzeti lét és a gyakorlati élet szempontjából is.

Fejtegetéseiből csak rövidesen említem azokat a részeket, melyek szociális és közgazdasági állapotokat érintenek. — Bizonyítja, hogy a latinfundiumok jó része külföldieké lévén, nemcsak a külföldi iparnak adóznak megszámlálhatlan milliókat, hanem agrárszágunk földjének áldását is részben a külföld élvezi. A holtkéz bírtoka sem taplalja elég kizárólagosan a nemzeti érdekeket és pl. a magyar ipart.

A magyar faj feje, szíve, karja, a gentry, pusztul; megmozdult alatta a talaj. Az ő rovására két elem foglal tért. A rumén köznépi szerez szemlátomást a magyar földből. Ipari szükségletet házi iparával fejezi, az őstermelésnek az éhség primitív csillapítása után fennmaradó részét pedig földszerezésre fordítja.

A másik elem a nagykereskedők. Ezek főképp azzal szereznek vagyon, hogy hozzánk bevizsgálják a külföldi ipar termékeit és hogy irthon közvetítők az elhetetlen termelő és a könnyelmű fogyasztó közt. Vagyunk jelentékeny részét földbirtokba fektetik. A törzsökös magyarság rovására így történik egy retrográd honfoglalás, mely csak úgy lehet megakasztani, hogy ha a ma-

gyar gentry nem idegenkedik többé az ipartól s a jómódu magyar iparos is földet szerez magának.

Az alkalmoszerűség ennél nagyobb érdeket kölesönöz előadása további részeknek.

A néprajz a nép életviszonyainak, testi-lelki múltjának, sajátos gondolkodásának és ténykedésének, hagyományos szokásainak és hiedelmének, nyelvének és költészetének, művészetének és iparának leírása, illetőleg tudományos ismerete.

Egy igen fontos része, az ugynevezett tárgyi néprajz, a népipar termékeinek, vagy még tágabb értelemben, a népelet sajátosságai használati tárgyainak eredetével és elterjedésével, készítésével és használati módjával foglalkozik. Az ipar tehát, különösen pedig a nép és népies, a házi és családi és a helyi ipar nagyon fontos a néprajzi tudományra nézve. De épen aktualitásánál fogva érdeket keltőbb arról szólni, hogy vajon viszont a néprajznak is van-e fontossága az iparra nézve? s hogy milyen gyakorlati tanulságokat meríthet az ipar a néprajzból?

Az ipar az emberi élet anyagi szükségleteit van hivatva kielégíteni. E szükségletek száradokon át fejlődtek, alakultak és a mivel világban nagyjában kiegyenlültek, hasonlókba lettek. De nem lehetnek mindenütt azonosak, mert az életviszonyok egyrészt a természetől, a földrajzi helyzettől, a gazdasági állapotoktól függenek, másrészt pedig a szokástól és hagyománytól, a történelmi fejlődéstől, szóval a nép természetrajzával függenek össze.

Mindezek pedig a különböző helyeken legálább részben, s főképp bizonyos alakításokra nézve különbözők. És épen csak az alakítások azok, amik a néplelek és népelet sajátágaiban gyökeredeznek. A népelet használati tárgyainak van bizonyos hagyományos formájuk, melyet ugyszólván a szokás szentesített, s mely néhol nem könnyen enged a mindent nivelláló közdivatnak. E formáknek néha elfelejtett szimbolikus jelentésük is van; többnyire a nép éles megkülönböztető tehetőségének, alkotó képzeletének, nemzedékről nemzedékre szálló gyakorlati tapasztalatainak természetes szerves eredményei. A népipar termékei majdnem termékeknek mondhatók. Szinte úgy teremnek a népelet talaján, mint a sajátosságos növényzet és ál-

latvilág bizonyos vidék földjén. Mindezeket jó számba venni annak az iparnak, mely észszerűen és természetesen ki akarja elégíteni bizonyos vidék szükségleteit.

Ezek a nagybecsű jelenségek, a nemzeti szellem e valóságos kínesei elvesznek, ha természetesen nem mentjük meg. Ezt egyrészt megteszi a néprajzi tudomány, midőn összegyűjti, muzeumban elhelyezi, tanulmányozza és ismereti a néplelek és erekléit. De főképp a hazai ipar hivatása, hogy lehetőleg feléleszse, folytassa, fejlessze a népművészet és irányait, vagy eredeti alakjukban, összeállításukban és czéljok szerint, vagy pedig úgy, hogy felhasználja motívumait, részleteit, stílusát és azokat a modern izlés, a rendkívül fejlett komfort követelményeihez alkalmazza, szerencsésen kiegyenlítse a népiest a divattal, amozt nemestíven, emezt pedig felszabadítván sablonos jellegtelenségéből. És ezzel egyuttal hozzájárulhatnak iparosaink a magyar nemzeti stílusnak idővel való megteremtéséhez.

Ezzel azonban nemcsak nemzeti kötelességet teljesítenek, hanem üzleti szempontból is hasznos dolgot művelnek. Mert ezzel föllendítik iparukat és hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a győri ipar sablonos tömeg-produkciójával szemben ismét versenyképesek tegyék az egyéni, sőt a remekbe készült kézi munkát.

A modern iparban három újabb irányzat mutatkozik, mely itt érdekelhet minket. Arra törekszik, hogy régebbi fejlődési fokokat utjison fel, mint pl. a szecsesszió teszi, továbbá, hogy a műipar az iparművészet jellegét öltse magára, mint pl. a középkorban, s végre, hogy tengerentúli vagy más idegen népek nemzeti stílusát, sajátosságos iparát, ennek eredeti jellemző alakjait és díszítéseit utánozza, alkalmazza. A magyar népipar tárgyai, alakjai és ornamentikája eredeti újságukkal és üde reális zamakotjukl figyelmet keltettek már külföldön és nem jelentéketlen piacra is találtak. Ezt a biztató körülményt kell okosan felhasználni. Így talán megkerülhet a vesztett fejszének a nyele; nemzeti izlésű ipartermékeinknek mint specialitásoknak külföldön való értékesítése révén megtérülhet egy kis része an-

tásukkal megtisztelték, állapotaink jobbra fordultára enged következtetni, és minden- esetre felébresztette és reáirányította a kormány figyelmét városunkra és sürgős orvoslást igénylő viszonyainkra. Valamint az elbizakodottság nincs helyén a miniszterek látogatása nyomán, úgy nincs ok elcsüggedésre és szárnyszegettségre sem és helyezettünk egyelőre csakis várakozó lehet.

Reméljük tehát a legjobbat, azt, hogy felelősséget kíváncsiságunkat nem fogják tülerős próbára tenni, hiszen az ígéretekkel és reménykedésekből ugyanis már bőven kivettük osztályrészünket.

Miniszterek Baján.

A bankett.

Külön kiadásunk pótlásául mai számunkban tudósítunk azon fényes bankett-ről, mely illusztris vendégeink tiszteletére f. hó 17-én d. u. 2 órakor folyt le a „Nemzeti Szálló” dísztermében.

Közel 200 személy vett benne részt, akikről elmondhatjuk, hogy Baja egész társadalmát képviselték.

Az emelkedett hangulatu banketten először *Schmausz* Endre főispán ur emelt szót a koronás királyért. Felköszöntőjét állva hallgatták végig, utána *Dr. Hegedűs* Aladár polgármester a kereskedelmi-, *Vajna* Dániel apát-plébános az igazságügyi minisztert éltette lendületes beszéddel. Utánuk *Plósz* Sándor igazságügyi miniszter ur Ö. Exc. a következő felköszöntőt mondta el:

Mélyen Tisztelt Uraim!

A viszontlátás öröme, a csekély érdemeimtel tulságosan kiemelő szavak nélkül is kezembe adtak volna a poharat, hogy neham szóval kifejtsem azokat az érzelmeket, a melyek a mai napon önkénytelenül ajkanra tolnak. Mi Uraim, ma egy ünnepre jöttünk egybe. Egy ünnepet ültünk, a munka, a haladás ünnepét. Ez az ünnep azt hiszem, túlhaladja a helyi ünnep jelentőségét. Erre klasszikus tanu, az én igen tisztelt barátom, a kereskedelemügyi miniszter. (Éljen!) a ki méltónak találta, hogy lejöjjön az ünnepre. Szózatához képest tanulmány tárgyává tette ezen kiállítást, hogy azután ezen tanulmány alapján elhatározásait megvalósíthassa. Bizom benne, hogy ezen elhatározásai nemesak a bajai iparosokra, hanem egyúttal az országos iparra is igen

üdvösek lesznek. Még is óva intem a bajaiakat, különösen a bajai iparosokat, hogy ne bizakodjanak nagyon el. (Derültség.) Én azt hiszem, hogy az én igen tisztelt barátom, igazat fog nekem adni, mert körülbelül azt hallottam tőle, hogy bizakodjanak az iparosok mindenekelőtt magukban. Azt tapasztaltam ugyanis, hogy a munka csak bizonyos határon túl válik igazán gyümölcsözővé. De ha ezen stádiumát elérte, akkor már hatványozva fizet. Sokszor hallottam, hogy a magyarok, a kik külföldön működnek, mivel kiváló munkaerőjük és tehetségük van, előkelő szerepet játszanak, ha pedig hazata jönnek, igen gyakran elvesznek a tömegben. Mi ennek az oka? Egyrészt, hogy nincs meg bennök elég ellentálló képesség, másrészt a környezet, a közvélemény, a közfelfogás. Így vagyunk, melyen tisztelt Uraim, az ugynevezett iparpártolás és az ipar fellendítésével. Igen sokat gondolkunk róla, de keveset találunk, akik az ipart pártolják. Pedig nem olyan nehéz a kezdeményezése. Különösen tartom azt, hogy valaki azt mondja, biztosítsuk először a hazai iparnak oda fejlődését, hogy jobb legyen, mint a külföldi ipar, akkor majd pártolják.

Bizom tehát Baja város polgárságában, hogy támogatni fogja az iparosokat, a kik azt megérdemlik, és a kik büszkéik lehetnek iparkiallításukra. Most tehát kívánom, hogy Baja városa haladjon, fejlődjen, emelkedjen, és azok a vágyak a melyeket a kiállítás-hoz fűztek, teljesüljenek. Baja város boldogulására emelem poharamat. (Éljen éljenzés.)

A nagy tetszéssel fogadott felköszöntő után *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszter úr Ö. Excellenciája mondta el a nagy és feszült figyelemmel hallgatott beszédét, melyet itt közlünk:

Mélyen Tisztelt Uraim!

Meghoesassanak, hogy az ebédet zavaram, de annyira megszorított az igazságügyminiszter, tisztelt kollégám, hogy többé már ki nem állhatom, muszáj beszelnem. Ö. nekem igen jó barátom, leakarja vallaimról venni a terheket, és arra kéri Önöket, hogy ne bizzanak bennem, hanem benne. Ez tőle tiszta baráti szeretet, az egészségre nagyon vigyázik. De a mit ő szeretetből tesz, azt a többiek nem tartoznak elfogadni. Csak azt tartoznak elfogadni, a mit Önök irányában tesz, nem azt, amit irányomban tesz. (Derültség.) Mi a számadást Budapesten elvégezzük. Ennek következtében elvállalom, hogy az adósságokra méltóztassék váltót kiállítani. (Derültség.) Azonban Tisztelt Uraim, miután mi Budapesten el vagyunk foglalva, ritkán van alkalom, különösen ilyen kedvező, hogy Önökkel érintkezünk. Engedjék meg, hogy talán egy pár percet tovább vegyem figyelmüket igénybe. Én nemesak tösztot, hanem megmondom egész őszintén, — kritikát is akarok gyakorolni. Általában azt jegy-

zem meg, hogy a magyar nemzet igen sajtásagos nemzet, kifejezéseiben igen sokszor merőben ellenkezőjét állítja annak, amint van. Tösztem azt „a tevékenységet” nálunk mindenki úgy érti, a mint valaki rendkívüli fáradságot fejt ki, és mi azt a szót a tevénytől, a leglustább állapot egyikétől vettük. Azt is méltóztatnak tudni, hogy a szorgalmas munkának jelzésére szolgáló szót, az „iparkodás” szót az ipartól kölcsönöztük. (Derültség.) Tehát a mi feladatunk az, hogy nyelvünket korrigáljuk, hogy a tevékenység ne azt az értelmet adjuk, ami a tevénytől származik, és hogy az iparkodásnak adjuk meg valódi értelmét. És az a sajtáságos, hogy a magyar nemzet szeretettel van fiai iránt, még a leggyengébb gyermekei, a kereskedelem fiai iránt is. Legelőször megfelekedezik az iparról és a kereskedelemről is. Ez a kitényő tulajdonságunk sokszor szokott előfordulni. A haza kiváló fiai találkoztak itten, a mikor be kell mutatni, hogy mit tudunk, mit vagyunk képesek előállítani, és hogy megnyerjük a fogyasztó közönséget, melynek támogatása nélkül a magyar ipar nem terjeszthető. Valóban örömmel mondhatom, hogy meglepett az, a mit a kiállításon Baján tapasztaltam. Ne méltóztassak azt hínni, hogy én most már mindent rendben levőnek tartok, és azt akarom elhitetni, hogy Bajának egészen kiképzett ipara van, mert az nem ferne meg őszinteségemmel. (Derültség.) De nagyon sok becses ruget találtam, amelyet kifejleszteni, nagyon sok ágat, melyet fejleszteni kell. Megtaláltam az anyagot, a mivel fejleszteni lehet iparunkat. Találtam nagyon sok iparágban olyan munkát, igaz, nagyon keveset, amely kezdetleges, találtam olyat, amely nemesak a bajai igényeknek, hanem az egész ország igényeinek is megfelelő és találtam olyan tökéletes kész munkákat, melyek nemesak Bajának, hanem az egész világnak megfelelőnek. Ez a bajai iparkiallítás kiesnyben visszaadja Magyarország helyzetét ipar tekintetében. Megvan nálunk a képesség, a szorgalom a munkára, megvan a kezdeményezés, sőt első helyen az előrehaladás. Mi tehát a mi feladatunk? A meglevő rugeteket kifejleszteniük, az ojtó ágakat nemesíteniük, az ágat erősíteniük és a becses és értékes anyagot gondozással feldolgozniük. Ez én feladatom is. Azt hiszem, nem leszek szerénytelen, ha azt mondom, hogy bírok a méh természetével. A bajai iparkiallítás nekem sok anyagot adott a gondolkodásra, irányításra és a munkára. Iparkodom mindenünnen összegyűjteni azt, a mi becses és hasznos, hogy abból a nagyközönség és az ipar számára hasznos munkát végezzek. Sokat tanultam Baján is. Engedjék meg, hogy egyfelől hálaomat fejezzem ki, másfelől, hogy azt mondjam, hogy ezek az iparosok munkájukért megérdemlik, úgy a kormány, mint a szakkörök és a közönség támogatását. Mondhatom, hogy a munkának egy bizonyos része olyan, mint a vetés és olyan, mint az ültetés. Az ember mikor vet, nem látja fáradságának gyümölcsét, de mindenesetre már akkor is hasznos munkát végez. Az iparosok a kiállításon nem biztosítottak maguknak kényelmes házat, de sajátjukká tették a versenyképességet. Az a mi célunk, hogy a nagy világban helyet foglaljunk el magunknak, vagyis a világleletben részt vegyünk. Ezentúl a nemzetek hazaikat nem fegyverrel, hanem képességekkel fogják vívni. Ma már a czimerüket nem arannyal, hanem munkával kell megaranyozni, nem arany, hanem a kalapács és a pörly nemesíti a czimert.

Becsüljük meg tehát azokat és az érdes tenyereket. A nemesi czimerbe ne kard, hanem kalapács és pörly jöjjenek.

Dolgozzanak és haladjanak, tegyék meg kötelességeiket és akkor a kormány és társadalom támogatni fogja Önöket. Ha pedig megtették kötelességüket, akkor követelhetik a kormánytól jogos követeléseiket. Ne riadjanak vissza követelésükkel, követelésük legyen jogosult. Mutassák meg mindig azt, hogy a mit követelnek, azt fel tudják használni és hogy nem tetlenül, hanem fáradozva töltik idejüket. (Éljenzés.) Most pedig a kiállítás védnökére és elnökére, a főispánra és a polgármesterre emelem poharamat. (Zúgó éljenzés.)

Remek beszédet mondott *Erdélyi* Gyula városi főjegyző Úr, aki ékes szavakkal köszöntötte föl a marsalali höst, városunk nagy fiát, *Türr* István tábornokot, aki öt világ-részben szerzett hírt és dicsőséget a magyar névnek. A felköszöntő elhangzása után felállt *Türr* István tábornok és szellemesen, a közönség oztatlan tetszése mellett mondta el az itt következő felköszöntőt:

Tisztelt Polgártársaim!

Örömmel jöttem Bajára annál is inkább, mert hallottam, jobban mondva, szívesek voltak meg is hívni a kegyelmes miniszter urak, akik eljöttek Baja városába, hogy egyik leroja némi kötelezettségét, minokutána Baja városnak követe, a másik pedig nagym. *Hegedűs* miniszter ur azért, hogy az iparkiallítást megtekintse; mert már évek óta működik az ipar és kereskedelem terén, még mikor nem is volt miniszter.

nak a rengeteg pénznek, a mit a külföldi iparra vesztegetünk.

De nem volna szabad megelégednünk azzal, hogy csak a külföld vásárolja kuriozunként vagy néprajzi, illetőleg műtörténelmi érdekből, népies izlésű tárgyainkat. Nekünk magunknak kellene őket általános és állandó közhasználatba vennünk; vagy ha nincs is elég erkölcsi bátorságunk, lelki erőnk, szilárd elvünk és kitartásunk, hogy a nemzeti izlést apoljuk a divattal szemben használati tárgyaink alakjában, legalább az anyagja és a készítésre nevezte ragaszkodjunk hozzá, követeljük meg azt, hogy az hazai termék legyen. A mi iparunk mostani közömbösségünk mellett is majdnem minden téren versenyképes. Mi lehetne belőle, ha úgy felkarolnánk, mint azt hazafias kötelesség és józan önérdék egyaránt parancsolják.

A külföldi gyáripár termékeivel szemben hagyományos technikájú és alakú hazai és népiparunknak, a nemzeti jelleg fenntartásának s a néprajzi érdekek tekintetén kívül is, névezetes előnyei vannak. A közdivatnak többnyire sablonos, élettelen szintelenségével szemben nemzeti és sokszor helyi jellegű népies iparunk eredeti, s ennél fogva életszínű és zamatos, mert nem szakadt el az élettől, a természettől, mely minden originalitás talaja, s mert az eredeti, azaz saját-szerű fejlődésű népelet egy reflexe.

Ezért aztán természetes is, mert meghatározott természeti viszonyokból, bizonyos konkrét milieuból, környezetből fejlődött ki természeti törvények szerint, s nem momentán szeszélyből, egyéni önkényből, véletlenségből, az abnormalitás utáni kapkodásból, az izlés perverz tevélységeiből keletkezett járványszerűen, mint a közdivat sok ferdesége.

Az ilyen természetes izlés egyúttal stilszerű is, mert összhangban van egyrészt annak a vidéknek, melynek terménye, egész természetével, s annak a népnek, melynek terméke, etnikumával, habitusával, az az szellemével és jellemével, lelkével és életével, és mert ezen ipar tárgyainál az anyag és az alak, a használás elője és módja mind illenek egyváshoz.

Népies iparunk azonban nemesak az illető nép individualitásának a megnyilatkozására és kifejezője, hanem a helyi szokás kijelölte kereten

belül valamelyest érvényre jut a készítő egyed egyénisége is. A lelketlen gép mechanikus erőhatásával szemben az ilyen munkának mintha élettörténetök és lelkök volna. Mintha valami de-lejező melegség, meglátszó, szeretet sugározni belőle!

Az igazi házi és népiparunk jellemző kiválósága még a szoliditás. Minthogy a házi szorgalom e műveinek alkotói azokat eredetileg a saját maguk használatára készítették, nem törekedtek arra, hogy némi tünekény tetszetős külsőséggel amítsanak a tárgy valódi belső becsét illetőleg, hanem lehetőleg értékes anyagot dolgoztak fel minél gondosabb, alaposabb munkával. — Ez a gyakorlati szemponthoz megbeesülhetetlen tartósság aztán egy ideig még megír maradni akkor is, ha piacra kerül az illető tárgy-fajta. Minthogy azonban a gyáripár a hasonló célnél és tetszetősebb alakú tárgyakat silány anyagból és hitvány kidolgozással természetesen olesőbban tudja előállítani, s a fogyasztó közönségnek rendszeren nincs józan ítéllete az aranyos érték elbírálására, a népies ipar néha egy ideig megpróbálja a versenyt silányabb anyaggal és munkával. De ezt nem soká bírja, s ilyen esetben gyakran a nép saját használatából is kivész egy-egy régi népies tárgy-fajta, a nép nemzeti jellegének és gazdasági s erkölcsi érdekeinek nagy kára.

Eredetiség és egyéniség, természetesség és stilszerűség és hozzá a szoliditás, az ipar művészi vonása, kiváló mértékben megvoltak és részben megvannak tagább értelemben vett népies iparunkban, s ezt a műipar, az iparművészet színvonalára emelheti. Ezeket a vonásokat kell lehetőleg utánozni és alkalmazni, felhasználni és érvényesíteni hivatásos szakiparunknak is, hogy megőrizze a nemzeti jellegét, nemesak a helyi szükségleteket elégítse ki teljesen, hanem az idegen ipart általában feleslegessé tegye itthon, sőt némely ágával versenyezhessen a világpiaczon is.

Amint más tudomány kutatásainak eredményét is dúsan kamatoztatja a gyakorlati élet, a fiatal néprajzi tudomány igazsagai is irányítólag fognak hatni többek között az ipar terén is.

hanem mint újságíró, mint a munka embere, szerepelt. Ma, amint a kiállítási esernyőket megnéztük, a második teremben találtuk Manhold asztalműves kiállítását. Most emlékszem, 60, 70 évvel ezelőtől szintén volt Manhold műasztalos. Egész dynasztia ez, melynek immár harmadik generációja működik itt. Van dynasztia, a melynek 3-dik generációja nem létezik. (Derültség.)

Ha végig nézünk az ifjuságon, a ki 20—22 éves, azt látom elcsenevészedett, görnyedve a sok tanulmánytól, vagy mitől, nem tudom, ez nem az én dolgom, azt csak egy harmadik miniszter a közölk. miniszter tudná megmondani. Mert az bizonyos, ha ezen ifjakat megnézzük, öreg ifjaknak látjuk, mi pedig 60—70 évesek, öreg ifjak vagyunk. És ha vissza emlékezem, ifju éveimre, mikor itt jártam iskolába, barátok tanítottak, de valami nagyon okos dolgokat nem tanítottak, hanem velünk lapdázta. (Élénk derültség.) és azért derék embereket neveltek. Akkor ebben az országban 18 éves korban volt az újonozás, most 21 évre tették és akkor is igen sokat ki kell csapni belőlük. Hiába a munka, hiába az iparkodás, ha — esenevész lesz — a nemzet, akkor nagyon nehéz lesz előrehaladni. És ez a professzor Torma páter volt, a kit az 50-es évek elején elcsaptak — mert nemzeti szellemben tanított. Amikor 1867-ben hazatértem, találkoztam vele, kérdeztem, mit csinál? Hogy van? Itt vagyok segédlelkész Pest megyében. Fele a községgel szemben protestáns. Mivel a protestánsoknak lelkesége kevésebb volt onnan elmenni, rém bízta őket is. Vasárnap azoknak is prédikálók és ha kell el is temetem. (Élénk derültség.) Ez a páter Torma minden esetre jobban tudja érvényesíteni Krisztus tanait, mint némelyek az ugynevezett neppárt páterjei közül. Nem akarom ezt a témát tovább folytatni, hanem mint mondtam, azt majd Wlassics miniszterre bízom. Hanem van egy szavam a nőkhöz. Azoktól kérem és követeltem, hassanak oda, hogy gyermekeik szívébe a haza és király iránti szeretetet oltassák. (Éljeszés.) Mert csak úgy lehet siker, ha mindkettőt iránt meg lesz bennök a szeretet és a hűség, akkor igenis a trón köré seregülnek és a király bizni fog nemzetében és akkor erőt tudunk majd kifejteni, és bármiféle erő tör ellenünk, összetiporjuk. (Éljeszés.) Polgártársaimat, elsősorban a kegyelmes urakat, megkérem, hogy velem együtt poharat ürítsenek a nőkre. (Tapsvihar és zúgó éljeszés.)

A tetszéssel fogadott beszéd után Hesser Gyula köszöntötte fel szépen a miniszterek kíséretét, Taubinger Rezső ág. ev. lelkész szónoki vervelel előadott beszédében Schmausz Endre főispánt köszöntötte fel. A beszédet viharos éljeszés követte. Meskó városi tanácsnok a város vendégeire mondott lelkes felkösöntőt. Dr. Ladányi Mór az ünnepségen jelen volt országgyűlési képviselőkre mondott sikerült felkösöntőt, melyre Veszter Imre orsz. képviselő válaszolt nagyobb terjedelmű humoros tisztelettel, mely derültséget keltett. A két Hegedűsről (a miniszter és polgármester) és az áthidalásról mondott józsi dolgokat és sokszor élénk tapsokkal szakították félbe rögtönzéseit. Ivánovics Iván orsz. képviselő szülőhelyére Bajára és annak felvirágzására mondott meglehetősen terjedelmű humoros tisztelettel, mely derültséget keltett. A két Hegedűsről (a miniszter és polgármester) és az áthidalásról mondott józsi dolgokat és sokszor élénk tapsokkal szakították félbe rögtönzéseit. Ivánovics Iván orsz. képviselő szülőhelyére Bajára és annak felvirágzására mondott meglehetősen terjedelmű humoros tisztelettel, mely derültséget keltett. Végül Dr. Csillag Károly szabadkői újságíró társunk olvasta fel általános derültség közt humoros verses felkösöntőjét, mire a banket véget ért.

Helybeli és vidéki hírek.

Törvényhatósági közgyűlés. Baja város törvényhatósági közsága f. évi június hó 19-én Dr. Hegedűs S. Aladár polgármester elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgyát képezte: A városi tanács javaslata a belvárosi népiskola céljaira alkalmas teleknek és a rajta lévő épületek megvétele tárgyában. (Első szavazás.) — Minthogy a bizottsági tagok kellő számban jelentek meg, a közgyűlés a teleknek megvétele névszerinti szavazás mellett általános szótöbbséggel elhatározta. — A határozat kormányhatósági jóváhagyás végett a belügy-miniszterhez felterjesztetni rendeltetik.

A kir. tábla elnöke Baján. Csathó Ferenc a szegedi kir. ítélőtábla elnöke, ki a miniszterekkel együtt az iparkiallítás megtekintése végett Baján időzött, itteni tartózkodását meghosszabbította és azt a kir. járásbíró ügymenetének felülvizsgálására használta fel. Az elnök ez alkalommal élénk érdeklődést tanúsított törvényszékünk visszaállítása iránt és felkérte Dr. Hegedűs Aladár polgármestert, hogy szerezze meg számára az összes ezen ügyre vonatkozó hivatalos felterjesztéseket, emlékiratokat és hírlapi közleményeket.

Az iparkiallításból. Kiállításunkon a második és utolsó héten is igen nagy volt az élénkség. Ugy helybeliek, mint vidéki magánosok is nagy számmal érkeztek és élvezettel szemléltek a szép tárgyakat. Szerdán a délelőtti hajóval a mohácsi főszolgabíró vezetése alatt a mohácsi és járásbeli intelligenciája és az iparos osztály — mintegy 300 személy volt itt akiket zene-szóval fogadtak. A kiállítók az elért anyagi eredménnyel nagyon meg vannak elégedve. Majdnem mindent eladtak. Egyik-másik pl. Ury Lajos a paraszti szoba berendezést 4—5-ször is eladta. A kiállítás megnyitása óta folyó hó 22-én estig 15140 napjegyes látogató volt. Az egyes napokon a következő számu látogató volt és pedig a 18-án 660, 19-én 654, 20-án 1045, 21-én 609, 22-én 492. Ma vasárnap a belépő-díj 40 fillér.

Az iparkiallítás bezárása. A helyi iparkiallítás bezárása ma d. u. 4 órakor fog az állami tanítóképző-intézet földszinti tanácstermében eszközöltetni.

Kinevezés. Fodor — Frankfurt — Ernő, a bajai kir. járásbíró tehetősége aljegyzője, mint örömmel értesülünk, a pécsi törvényszékhez albirová nevezetett ki.

Eljegyzés. Singer Izidor a Hoffmann S. és V. zég vukovári képviselője f. hó 19-én eljegyezte magát Braunfeld Szerén kisasszonnyal.

Helyreigazítás. Az „iparkiallítási kalauzban“ Mikolics Ignác úr tévesen az ipartestület elnökének van felülrítelve; kérelmére ezen tévedést helyreigazítjuk.

A tanév befejezése a főgymnasiumban. F. hó 25-én, hétfőn fejeződnek be a főgymnasiumunkban az évről-évi osztályvizsgálatok. 26-án d. u. lesz a helyi tornaverseny a játszótéren. 28. és 29-én az intézeti rajzteremben rajzkiallítás lesz. ugyancsak 28-án d. u. tartja az intézet nyilvános záróünnepélyét. 29-én, szent Péter és Pál ünnepén reggel 8 órakor ünnepélyes „Te Deum“ lesz, melynek végeztével az ifjak kezükhöz kapják bizonyítványukat. — Ugy a tornaversenyre, mint a rajzkiallításra és a záróünnepélyre a tanügy iránt érdeklődő nagyközönséget ez uton is tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Vizsgarend. A bajai izr. iskolákban a vizsgálatok a következő sorrendben tartandók meg: Jun. 24. d. e. a. polg. fu. isk. hittani vizsgája. 25-én d. e. IV. p. f. és IV. p. l. d. u. III. p. f. és III. p. l. 26-án. d. e. II. p. f. és II. p. l. d. u. I. p. f. és I. p. l. 27-én d. e. IV. és III. el. 27-én d. u. II. és I. el. 28-án d. e. óvó. d. u. 5 órakor záró ünnepély. A vizsgák, melyek nyilvánosak d. e. 9. d. u. 3 órakor kezdődnek.

A „Bács-Bodroghmegyei Kör“ hangversenye. A Budapestben székelő „Bács-Bodroghmegyei Kör“ helyben időző tagjai a fiatalokkal karöltve július hó 14-én hangversenynyel egybekötött táncmulatságot rendeznek, melyre több zombori fiatalember máris megígérte közreműködését. Tekintettel arra, hogy a kör czéjja a szegénysorsú bácskai egyetemi hallgatók felségelyezése, előre is felhívjuk a n. é. közönség figyelmét az érdekesnek ígérkező hangversenyre és reméljük, hogy nem vonja meg pártfogását a szép czéltől.

Jó fogás. Rajta József szentistváni születésű 18 éves kanászt a rendőrség f. hó 22-én elfogta. Eddig 13 rendbeli lopást vallott be, amelyet bajai szűllőkben követett el. A Szent Istvánon elkövetett dolgainak se szeri, száma.

Hamisító. Binstein Jenő 20 éves szilli születésű legényt a rendőrség elfogta, mert hamisított munkakönyvet találtak nála. Az illető vallotta, hogy öze. Pollák Istvánné szállóján egy legény akit ő névszerint nem ismer és aki azóta elszökött — állította ki neki 60 fillért. Az illető hamisítónál bélyegzők is vannak a szegedi, bajai, reszezbányai és még három ipartestület nevére. A hamisítót nyomozzák.

Megrendítő szerencsétlenség. Topolyáról írják: A község tulajdonát képező földek berbeadásán az előljáróság is jelen volt. Az árlejtést áldomás követte, csapra ütöttek két hordó sört s úgy 4—5 óra között hazafelé indultak, az első előfogaton ült Rind Elek községi bíró és Volkman Gyula k. végrehajtó, a második előfogaton Palásti István pénztárnok és Rind János esküdt. Ez azt kívánta kocsisától, hogy hagyja el az előttük haladó kocsiát, de az előfogatos nem akarta a bíró kocsiját elkerülni, arra Rind kivette az ostort a kocsis kezéből s megcsapkodta a lovakat, ezek örült vágatásba kaptak s csakhamar elkerültek a bíró kocsiját, az elkerülés pillanatában az amugy is felhevült lovak a bírónak a papszállás előtti lejtős uton megbokrosodtak s a kocsiát elragadva felborították, Rind bíró oly szerencsétlenül esett, hogy agyarázkódást szenvedett s állapota reménytelen. Volkman pedig lábsontörést szenvedett. Az eset általános részvételt keltett.

Zilahy Gyula ez a genialis fiatal művész, kit országos körutján osztatlan lelkesedéssel fogadnak mindenütt, mint közöltük e hó 28-án (esütörtökön) tartja művészestélyét nálunk. Érdekes műsora a következő: 1. Az élet... (La vie) Id. Coquelein kedvence monológja. Franciaából fordította Gabányi. 2. Egy modern vigjáték. Irta: Saphir. Személyek: Egy színesz — A férj. Egy ur — A nő. Szolga — Az udvarló. Egy szerelmes pár — 1., 2., 3-ik újságíró. 1., 2., 3. ur a közönségből — 1., 2., 3-ik újságíró. 3. A tolvaj. Magánjeluet, egy bál után. 4. Szombat este. (Egy bányász szerencsétlensége.) Irta: Gabányi. 5. A föld és népei. Kultur-historico geographico humoristicus előadás — Dr. Sulphurikus nyomán írta Gabányi

és Zilahy. 6. A fürdőorvos. Irta: (Sipulus) Rákosi Viktor. 7. A komikus. Irta: Kürthy Emil. Személyezt: Zsül, színesz — Zilahy.

Megőrült gőzmalomtulajdonos. Szabadkán a napokban egy urias kinezési egyén kóborolt az utcán, kezével hadonászott s gyakran fenhangon beszélt. A majnai uton járó-kelők figyelmessé lettek az idegen emberre, rendőrt hívtak, aki a városüzárra vezette, ahol Dr. Novák orvos megvizsgálta és konstatalta, az elmeahorodottság tüneteit. A szerencsétlen ember Schumacher Lajos adai gőzmalomtulajdonos, aki vagyonos ember hírében áll. A mentők bevitték a közkórház megfigyelő osztályára és az esetről családját értesítették.

KÖSZÖNET-NYILVÁNÍTÁS.

Szeretett Ervin fiunk elhunyna alkal-mával a részvétnek oly számos jeleit vettük, hogy azokat egyenként meg-köszönni képtelenek vagyunk.

Énnélfogva mély tisztelettel kérjük mindazokat, kik részvétükkel bennünket ért nagy csapás alkalmából felkeresni szívesek voltak, fogadják ez úton leg-bensőbb köszönetünket.

Baja, 1900. évi június 23.

Gerhárdt Menyhért
és családja.

Hirdetések.

Hangok a közönség köréből.

Köszönő levél Amerikából.

Az eredeti levél hű másolata szó sze-rint lefordítva. *Wilhelm Ferencz* gyógyszer-z urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

New-York, 1898. május 18-án.

Tisztelt Uram!

1895. évi november hó 12-én rheuma-tisumban annyira megbetegedtem, hogy kénytelen valék ágyba feküdni. Nyolcz hó-napon keresztül ugyanazon helyen kellett feködnöm, mert nem voltam képes egy hü-velnyit is megmozdulni, testsulyom 175 lbs-ról 130 lbs-re csökkent, jele azon iszo-nyatos fájdalomnak, melyeket ezen éveken keresztül elszenvednem kellett. Nem mulasz-tottam el semminemű kúrát. De minden fé-léken használata után, ugyanis Liniment vil-lanyos török fürdőkről stb. hallottam, és miután számos orvos tanácsát kikértem, meg-szem érzem magam jobban, ugy, hogy a leg-utolsó orvos, kit igénybe vettem, kijelentette, hogy tölem többé pénz el nem fogad, mert az ügyis kidobva volna.

Ezen időtájhban találkoztam egy bará-tommal, ki nekem a *Wilhelm-féle antiarthritis* és *antirheumatikus vértisztító theárol* beszélt, mely csalhatatlan szer a csúz ellen. En elmeséltem neki, hogy hány kísérletet tettem már más szerekkel és hogy kevés a bizalmam. De ugy látszik, hogy a sors keze működött közre, hogy Önnek írjak és hogy szívem még mindig remélte, hogy létezik egy segítő, a ki ki fog gyógyítani. — És tényleg ma azon meggyőződést vallom, hogy ily segítő létezik. Képtelen vagyok szavak-ban kifejezni azon borzasztó fájdalmakat, melyeket 3 éven keresztül elszenvednem kellett; de most már nem zavarhat semmi és a jelen pillanatban ugy érzem magam mint egy újszülött gyermek, ki nem cseréli fel a világ összes kincseit a *Wilhelm-féle antiarthritis* és *antirheumatikus vértisztító theája* ellenében.

Szíveskedjék, tisztelt uram, nekem for-dulo pótválal I tuczat (12) esomag Wilhelm-féle antiarthritis és antirheumatikus vértisztító theát küldeni.

Önnek a legjobb egészséget és hosszú életet kívánva, maradtam teljes tisztelettel

Gordon József M.

orchard st. 179. New-York.
Amerikai egyesült államok.

Szálloda átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a vásártéren levő

„FEKETE SAS”

szállodát átvettem és azt

„VASUTI SZÁLLODA”

ezímen tovább folytatva, f. hó 25-én (hétfőn) megnyitom.

A n. é. közönség pártfogását kérve magamat b. jóindulatába ajánlva maradtam

kiváló tisztelettel

V. Saáry István

szállodés.

Árverés.

Néhai Csukás Ferenc és neje hagyatékát képező Haynald-utca és szerb templom ter sarkán fekvő 494. ö. i. számú ház 582 kor. 40 fil. bántépenz mellett, a Deszkás-utca és szerb templom ter sarkán fekvő 505 ö. i. számú ház 403 kor. 20 fil. bántépenz mellett, a Deszkás-utca 518. ö. i. szám alatt fekvő ház 224 kor. bántépenz mellett, ezen ház mellett levő kertek 49 kor. 40 fil. bántépenz mellett bíróság el fognak árvereztetni 1900. évi június hó 28-ik napján d. u. 3 órakor Baján, a bajai kir. járásbírósg árverési helyiségében Mikolics-féle házban.

290 szám.

Pályázati hirdetés.

A bajai m. kir. állami tanítóképző-intézet internátusában a jövő 1900/1901. iskolai év folyamán a tanítónövendékek élelmezésére szükséges élelmi cikkek és az összes intézeti helyiségek fűtésére használandó fűtőanyagok szállítására ezennel pályázatot hirdet az intézet igazgatósága.

Az ajánlatok a következőben felsorolt cikkek, nevezetesen tej, marha- és borjúhús, sertéshús és zsír, kenyér és sütemény liszt, fűszerárúk, tüzelőfa és koksza külön-külön teendők meg.

Az ajánlattétellel eszlegesen szükséges részletesebb tájékoztatás ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött határidőig naponta a délelőtti hivatalos órákban az igazgatóságnál nyerhető.

Az ajánlatok lepecsételve: „Ajánlat az állami tanítóképző intézetben szükséges . . . szállítására” felirással legkésőbb folyó évi július hó 10-én déli 12 óráig az állami tanítóképző-intézet igazgatóságánál benyújtandók.

Baja, 1900. június 15.

SCHERER SÁNDOR

igazgató.

Rechnitz József és Mayer Farkas

táncintézetük Baján

A NEMZETI SZÁLLODA NAGYTERMÉBEN engedélyezett

akadémiai képzőintézet, aesthetikai testgyakorlat és illem tanítására.

Elsőrangú intézet.

Van szerencsénk a t. szülők és tánc kedvelő ifjúságnak b. tudomására hozni, miszerint a legújabb francia táncrendszer szerint

táncintézetünket

Baján a „Nemzeti Szálloda” nagytermében f. évi július hó 2-án megnyitjuk.

Jelentkezni, illetve beiratkozni lehet naponta Csermák Sándor ur. könyvkereskedésében.

Bővebbet a tanítási programmban.

A nagyérdemű közönség nagybecsű bizalmáért esd

RECHNITZ JÓZSEF és MAYER FARKAS

okl. táncintézők.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

1430. sz.

tkv. 1900

Árverési hirdetményi kivonat.

A b. almási kir. járásbírósg mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Allaga Ottó ügyvéd által képviselt bajai takarékpénztárnak Rády Mihályné szül. Argay Matild kispesti lakos elleni végrehajtási ügyében az árverés 487 kor 26 fil. tőke követelés ennek 1894. évi június hó 21-től járó 6% kamatai 23 kor 80 fillér eddig megállapított 13 korona ezuttal és a még felmerülő költségeknek kielégítőse végett az 1881-ik évi LX. t.-cz. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a pusztakunbajai 354. sz. tjkvben A. 7. 1. sor 400. hrsz. a. foglalt szőlőtől Rády Mihályné szül. Argay Matildot megillető jutalékára 434 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és annak Kunbaja község házánál leendő megtartására 1900. évi augusztus hó 14-ik napjának délután 3 órája kitűztetik, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverzők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át kész. pénzben vagy ovadékképes papírban a kiküldöttnek átadni

Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 5 % kamatokkal együtt a szabadkai m. kir. adóhivatalba befizetni.

A bántépenz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóság irattárában és Kunbaja község házában megtekinthetők.

A kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Bács-Almás, 1900. évi április hó 24-ik napján.

FICZERE.

kir. albiró.

ad. 20. sz.

kiáll. 1900.

Hirdetmény.

A helyi iparkiallításnál felhasznált díszítési kelemék és állványok f. hó 25-én hétfőn d. u. 5 órakor a helyszínén elárvereztetni fognak.

Baján, 1900. június 23-án.

A bajai helyi iparkiallítás elnöksége.

Ház eladás.

A néh. Dr. Lemberger Henrik-féle Haynald-utcai ház

szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

TÁNCZ OKTATÁS.

A tisztelt szülők és az ifjúság szíves tudomására hozom, hogy a „Bárany Szálloda” termében úgy az esthetikai és társalgási illemszabályokból, mint kör- és társas szalon tánczokból zártkörű

tanfolyamot

nyitok. Különös figyelemmel a helyes tartás és mozgásra, melyből a kecsesség fejlődik.

Egyszersmind felhívom a t. szülők figyelmét azon gyermekekre, kik ha tánczolni is, de testtartásuk helytelen vagy a fizikai növéssel esthetikaiak párhuzamosan nem fejlődött a test, hogy ez okból is részt vegyenek.

Tanórák iskolai növendékek részére a délutáni, felnőttek részére az esti órákban.

Azon tanulók, kik alapos oktatásban részesültek, kedvezményes árban felvétetnek.

Beiratások naponta d. e. 11-től 12-ig a „Bárany Szálloda” termében, valamint d. u. 2-től 3-ig a lakásomon, Őzveg-utca 650. szám alatt, ahol bővebb felvilágosítás nyerhető.

Az érdeklődők szíves figyelmét felhívom arra, hogy jelentkezésüket mielőbb megtenni sziveskedjenek annyival is inkább, mert a megkezdés után tanulók fel nem vétetnek.

Felkérem azon t. szülöket, kik igényt tartanak arra, hogy náluk tisztelem tegyen, sziveskedjenek ezen óhajukat velem tudatni.

A t. szülők és az ifjúság szíves pártfogását kérve vagyok

Baján, 1900. évi június hó

K. Tany József

okl. illem. és táncz tan. Budapestről.

Gyermek-kenőcs.

A hintőporok gyakran ártalmasak. Helyettük meglepő gyógyhatása miatt a Pecsics-féle gyermek-kenőcs ajánlható, mely az izzadság és vizeles okozta pállottságot és kisebesülést megszünteti és a már kisebesült részeket gyorsan meggyógyítja, úgyiszen a felnőtteknél, mindennemű sebet, feltörést, lábizzadságot, perzenéseket, stb. Ezen kenőcs evék mulva sem romlik el. Ara használati utasítással 60 fillér, postával küldve 20 fillérenél több, három skatulyánál kevesebb nem küldetik.

Paralysisian bedörzsölés.

Kitűnő szer köszvényes és reumaticus fájdalmaknál, izület szaggatásoknál, derék és hátfájásoknál, eses vagy lőkes stb. által okozott daganatoknál, lábikra görcsnél, továbbá kitűnő erősítő szer strapatiok előtt és után, u. m. hosszú gyaloglás, kerékpártúrák, nehéz munka, fej és fogfájalmaknál.

Ara használati utasítással 1 korona 60 fillér, postán küldve 40 fillérenél több és csak 2 tégely küldhető.

Kapható: Pecsics József, gyógyszerárban Zágráb. Ilica 43., Török József gyógyszerárban Budapest, VI. Király-utca 12., és a legtöbb gyógyszerárban és drogueriában vidéken.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalom-össillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, osztnál, tagzsággatásnál és megüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerárban Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utáztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, Rudolfsdái cs. és kir. udvari szállítók.

Gyermek-kenőcs.

A hintőporok gyakran ártalmasak. Helyettük meglepő gyógyhatása miatt a Pecsics-féle gyermek-kenőcs ajánlható, mely az izzadság és vizeles okozta pállottságot és kisebesülést megszünteti és a már kisebesült részeket gyorsan meggyógyítja, úgyiszen a felnőtteknél, mindennemű sebet, feltörést, lábizzadságot, perzenéseket, stb. Ezen kenőcs evék mulva sem romlik el. Ara használati utasítással 60 fillér, postával küldve 20 fillérenél több, három skatulyánál kevesebb nem küldetik.

Paralysisian bedörzsölés.

Kitűnő szer köszvényes és reumaticus fájdalmaknál, izület szaggatásoknál, derék és hátfájásoknál, eses vagy lőkes stb. által okozott daganatoknál, lábikra görcsnél, továbbá kitűnő erősítő szer strapatiok előtt és után, u. m. hosszú gyaloglás, kerékpártúrák, nehéz munka, fej és fogfájalmaknál.

Ara használati utasítással 1 korona 60 fillér, postán küldve 40 fillérenél több és csak 2 tégely küldhető.

Kapható: Pecsics József, gyógyszerárban Zágráb. Ilica 43., Török József gyógyszerárban Budapest, VI. Király-utca 12., és a legtöbb gyógyszerárban és drogueriában vidéken.